

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 160/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou, Orlická 2698/16, Poprad, proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 4 Cpr 4/2014-458 z 18. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a zároveň aby jej priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalovanej v konaní o neplatnosť výpovede vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 Cpr 4/2014. Žalobca sa žalobou podanou 30. júna 2014 domáhal určenia, že výpoveď sťažovateľky daná mu 27. januára 2014 je neplatná a sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy.

3. Okresný súd rozsudkom z 23. novembra 2016 žalobu zamietol a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, ale Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“), rozhodujúc o odvolaní žalobcu, rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia neplatnosti výpovede zmenil a určil, že predmetná výpoveď je neplatná, a v časti náhrady mzdy a náhrady trov konania

predmetný rozsudok zrušil a vrátil mu vec v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 23. marca 2018.

4. Okresný súd po vrátení veci vyzval žalobcu, aby špecifikoval svoj nárok na náhradu mzdy, čo žalobca učinil podaním z 27. novembra 2018, na ktoré reagovala sťažovateľka vo vyjadrení z 26. decembra 2018, a zároveň navrhla, aby súd určil, že od nej nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobcu naďalej zamestnávala, ako aj určenia, že pracovný pomer medzi žalobcom a sťažovateľkou skončí dňom skončenia dočasnej práceneschopnosti žalobcu (ďalej len „vzájomná žaloba“). Súčasne sa sťažovateľka domáhala náhrady trov konania.

5. Vo veci následne rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením z 20. februára 2020 odmietol dovolanie sťažovateľky ako podané oneskorene a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Podaním zo 4. augusta 2020 žalobca súdu oznámil, že netrvá na náhrade mzdy, pretože bol 28. apríla 2014 uznaný práceneschopným a jeho práceneschopnosť nebola dosiaľ ukončená. Následne podaním zo 17. decembra 2020 vzal žalobu v časti náhrady mzdy späť, s čím sťažovateľka súhlasila, avšak naďalej zotrvala na vzájomnej žalobe, pričom uviedla, že trvá na nariadení znaleckého dokazovania.

7. Podaním z 10. augusta 2021 žalobca súdu navrhol prerušiť predmetné konanie do právoplatného skončenia sporu vedeného Okresným súdom Nové mesto nad Váhom, v ktorom sa sťažovateľka (v postavení žalobcu) domáha proti žalobcovi (v postavení žalovaného) určenia, že nezodpovedá za uznanú chorobu z povolania.

8. Vzhľadom na uvedené a z dôvodu hospodárnosti a efektívnosti konania okresný súd napadnutým uznesením vylúčil vzájomnú žalobu sťažovateľky na samostatné konanie podľa § 147 ods. 4 Civilného sporového poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o vylúčení vzájomnej žaloby sťažovateľky na samostatné konanie podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd postupoval nezákonne, pretože samotný Zákonník práce priamo v § 79 ods. 1 a 4 spája v rámci spoločného konania rozhodovanie o nároku zamestnanca na určenie neplatnosti výpovede s rozhodovaním o nároku zamestnanca na ďalšie zamestnávanie, keďže ďalšie trvanie pracovného pomeru umožňuje výlučne pod podmienkou, že zamestnanec trvá na ďalšom zamestnávaní, a súčasne pod podmienkou, že od zamestnávateľa možno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, a teda sťažovateľka ako zamestnávateľ nie je procesne oprávnená samostatne uplatniť nárok na skončenie pracovného pomeru na súde samostatnou žalobou, môže tak urobiť výlučne v rámci konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorým zamestnávateľ skončí pracovný pomer so zamestnancom, inak by išlo o uplatnenie zjavne nedôvodného nároku,

b) okresný súd svojím nesprávnym procesným postupom zmaril legitímnu možnosť sťažovateľky dosiahnuť riadne ukončenie pracovného pomeru so žalobcom a spravodlivé usporiadanie pomerov

medzi nimi, pričom v dôsledku toho sťažovateľka stratila procesnú možnosť čiastočne a hospodárne zvrátiť stav úspechu žaloby žalobcu aspoň v rozsahu uplatnenia nároku na náhradu trov konania, c) okresný súd v rozpore s Civilným sporovým poriadkom vydal rozhodnutie, ktoré sa stalo právnym základom pre následné uznesenie z 23. novembra 2021, ktorým bolo predmetné konanie zastavené a ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľke.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základných práv označených v bode 1 tohto uznesenia rozhodnutím okresného súdu, ktorým vylúčil na samostatné konanie jej vzájomnú žalobu uplatnenú podaním z 26. decembra 2018. Okresný súd tak urobil z dôvodu, že vzájomná žaloba sťažovateľky je určitým procesným návrhom, ktorý si vyžaduje vykonať dokazovanie, ktoré presahuje rozsah dokazovania vo veci nároku žalobcu. Spojenie vecí v zmysle § 166 ods. 1 CSP by podľa okresného súdu nebolo v záujme hospodárnosti, pretože ide o veci, ktoré spolu nesúvisia, a teda nie sú splnené podmienky na spojenie vecí.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

12. V úvode ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu je rozhodnutím procesným, keďže ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania a proti ktorému nie je podľa § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP *a contrario* odvolanie prípustné.

13. Ústavný súd hodnotí, že v okolnostiach posudzovanej veci nejde o zložitý prípad (hard cases) majúci ústavnoprávny význam, a to vzhľadom na procesný charakter napadnutého uznesenia, ktorým sa iba upravuje vedenie konania, ako aj skutočnosť, že samotným vylúčením vzájomnej žaloby sťažovateľky na samostatné konanie sa toto konanie vecne nekončí (teda bude riadne pokračovať). Z hľadiska materiálneho preto v rozsahu sťažovateľkou uvádzaných dôvodov nemohlo dôjsť k porušeniu ňou označených práv (podobne I. ÚS 571/2013, III. ÚS 503/2014, III. ÚS 35/2020). Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že jeho úlohou je ochrana ústavnosti konania pred všeobecnými súdmi. Z tohto dôvodu rozlišuje ústavný súd medzi prípadmi, keď nezákonný procesný postup alebo rozhodnutie všeobecných súdov vyústí do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípadmi, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu ako postup protizákonný – protiústavnosť konania nezaloží a už vôbec nie z hľadiska materiálneho.

14. Podľa názoru ústavného súdu namietanie nesprávnosti a nezákonnosti napadnutého uznesenia okresného súdu ako prvostupňového súdu konajúceho v právnej veci sťažovateľky nemôže byť samo osebe dôvodom na namietanie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd v danom prípade neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, jej vzájomnou žalobou sa zaoberal a rozhodol o nej, aj keď nie v súlade s jej predstavami. Sťažovateľka mala a aj bude mať v ďalšom štádiu konania pred okresným súdom,

resp. v odvolacom konaní a následne prípadne aj pred najvyšším súdom možnosť uplatniť ochranu označených práv, ako aj svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci.

15. Napadnuté uznesenie o vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie, keď prístup sťažovateľky k súdu zostáva zachovaný, nemožno hodnotiť ako postup protiústavný len preto, že sťažovateľke nevyhovuje vedenie samostatného konania o jej žalobe a nemôže tak sama osebe založiť dôvodnosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05 a IV. ÚS 288/05). Ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu (opatreniu alebo inému zásahu) orgánu verejnej moci, považuje ju ústavný súd spravidla za zjavne neopodstatnenú, ak napadnuté rozhodnutie (opatrenie, zásah) nie je vzhľadom na svoju povahu, namietaným vadám konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, spôsobilé porušiť základné práva a slobody sťažovateľky, t. j. keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia.

17. Ústavný súd konštatuje, že uznesenie okresného súdu o vylúčení vzájomnej žaloby sťažovateľky na samostatné konanie nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná a v nijakom prípade ju nemožno označiť za arbitrárnu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, je zjavne neopodstatnená. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok:

18. K rovnakému záveru ako v bode III.1 ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a analogického práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľka ich porušenie argumentačne odvíjala od namietaného porušenia jej práv procesnej povahy. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jej procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich označených hmotných práv.

19. Keďže bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi, ktoré sú viazané na vyslovenie porušenia práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu